

कृष्णयजुर्वेद-समिदाधानम्

अनुक्रमणिका

समिदाधानम्	2
सङ्कल्पः	2
परिषेचनम्	2
होमः	2
उपस्थानम्	3
भस्मधारणम्	4
समर्पणम्	5

॥ समिदाधानम् ॥

॥ सङ्कल्पः ॥

आचमनम्।

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥

प्राणायामः।

ममोपात्त-समस्त-दुरित-क्षय-द्वारा श्री-परमेश्वर-प्रीत्यर्थं प्रातः/सायं समिदाधानं करिष्ये।
(लौकिकाग्निं प्रतिष्ठाप्य। अग्निमिध्वा। प्रज्वाल्या।)

॥ परिषेचनम् ॥

परिं त्वाऽग्ने परिमृजाम्यायुषा च धनेन च। सुप्रजाः प्रजया भूयासः सुवीरो वीरैः सुवर्चा
वर्चसा सुपोषः पोषैः सुगृहो गृहैः सुपतिः पत्यां सुमेधा मेधया सुब्रह्मा ब्रह्मचारिभिः।
[देवं सवितुः प्रसुवा।]

॥ होमः ॥

अग्रये समिधमाहार्षं बृहते जातवेदसे।

यथा त्वमग्ने समिधा समिद्धसं एवं मामायुषा वर्चसा सन्या मेधया प्रजया
पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेनान्नाद्यैर्न समेधय स्वाहा॥१॥

एधोऽस्येधिषीमहि स्वाहा॥२॥

समिदंसि समेधिषीमहि स्वाहा॥३॥

तेजोऽसि तेजो मयि धेहि स्वाहा॥४॥

अपो अद्यान्वचारिषः रसेन समंसृक्षमहि। पयस्वाः अग्र आगमं तं मा सः सृज वर्चसा
स्वाहा॥५॥

सं माँऽग्ने वर्चसा सृज प्रजयां च धनेन च स्वाहा॥६॥

विद्युन्मे अस्य देवा इन्द्रो विद्यात्सुहर्षिभिः स्वाहा॥७॥

अग्रये बृहते नाकाय स्वाहा॥८॥

द्यावापृथिवीभ्यां स्वाहा॥९॥

एषा ते अग्ने समित्तया वर्धस्व चाप्यायस्व च तयाऽहं वर्धमानो भूयासमाप्यायमानश्च स्वाहा॥१०॥

यो माँऽग्ने भागिनं सन्तमथाभागं चिकीर्षति। अभागमग्ने तं कुरु मामग्ने भागिनं कुरु स्वाहा॥११॥

समिधमाधायग्ने सर्वव्रतो भूयासु स्वाहा॥१२॥

(परिषिच्य) [देवं सवितुः प्रासावीः।]

स्वाहा॥१३॥

॥ उपस्थानम् ॥

(अग्नेः उपस्थानं करिष्ये।)

यत्ते अग्ने तेजस्तेनाहं तेजस्वी भूयासम्।

यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहं वर्चस्वी भूयासम्।

यत्ते अग्ने हरस्तेनाहं हरस्वी भूयासम्।

मयि मेधां मयि प्रजां मय्यग्निस्तेजो दधातु।

मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु।

मयि मेधां मयि प्रजां मयि सूर्यो भ्राजो दधातु॥

अग्रये नमः।

मन्त्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं हुताशन।

यद्धुतं तु मया देव परिपूर्णं तदस्तु ते॥

प्रायश्चित्तान्यशेषाणि तपः कर्मात्मकानि वै।

यानि तेषामशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम्॥

कृष्ण कृष्ण कृष्ण। कृष्ण कृष्ण कृष्ण। कृष्ण कृष्ण कृष्ण। कृष्ण कृष्ण कृष्ण॥

अभिवादये ( ) (त्रयार्षेय) प्रवरान्वित ( ) गोत्रः

(आपस्तम्ब) सूत्रः यजुःशाखा अध्यायी

( ) शर्मा नामाहम् अस्मि भोः॥

नमस्कारः।

॥ भस्मधारणम् ॥

(होमभस्म सङ्गृह्य। वामकरतले निधाय। अद्भिः सेचयित्वा। अनामिकया पेषयित्वा।)

मा न॑स्तो॒के तन॑ये मा न॒ आयु॑षि मा नो॒ गोषु॑ मा नो॒ अश्वे॑षु रीरिषः। वी॒रान्मा नो॑ रुद्र
भामि॒तो व॑धीर्ह॒विष्म॑न्तो नम॑सा विधेम ते॥

मे॒धा॒वी भू॑यासम्। (forehead)

ते॒ज॒स्वी भू॑यासम्। (heart)

व॒र्च॒स्वी भू॑यासम्। (right arm)

ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी भू॑यासम्। (left arm)

आ॒यु॒ष्मान् भू॑यासम्। (neck)

अ॒न्ना॒दो भू॑यासम्। (back of neck)

स्व॒स्ति भू॑यासम्। (top of head)

ॐ स्वस्ति

श्रद्धां मेधां यशः प्रज्ञां विद्यां बुद्धिं श्रियं बलम्।

आयुष्यं तेज आरोग्यं देहि मे हव्यवाहन॥

श्रियं देहि मे हव्यवाहन ॐ नम इति।

॥समर्पणम्॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयामि॥

आचमनम्।

generated on **February 8, 2025**